

Sygn. akt I Ca 133/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 sierpnia 2023 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Barbara Bojakowska

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2023 roku w Sieradzu

na postępowaniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

przeciwko W. W. i M. B.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej W. W.

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 2 grudnia 2023 roku, sygn. akt I C 178/22

zmienia zaskarżony wyrok w całości na następujący:

„1. umarza postępowanie w stosunku do pozwanego M. B. wobec cofnięcia pozwu;

2. umarza postępowanie w stosunku do pozwanej W. W.

w zakresie kwoty 6999,64 zł (sześć tysięcy dziewięćset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych 64/100) wobec cofnięcia powództwa w tym zakresie;

3. zasądza od pozwanej W. W. na rzecz powoda (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 10455,17 zł (dziesięć tysięcy czterysta pięćdziesiąt pięć złotych 17/100), w tym 1456,17 zł (jeden tysiąc czterysta pięćdziesiąt sześć złotych 17/100) tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od dnia 26 kwietnia 2022 roku do dnia

30 sierpnia 2023 roku;

4. zasądzoną od pozwanej W. W. na rzecz powoda (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. w punkcie 3 kwotę 10455,17 zł (dziesięć tysięcy czterysta pięćdziesiąt pięć złotych 17/100) rozkłada

na 10 (dziesięć) rat, w tym pierwsza rata w wysokości 1045,67 zł (jeden tysiąc czterdzieści pięć złotych 67/100) i dziewięć następnych rat w wysokości

po 1045,50 zł (jeden tysiąc czterdzieści pięć złotych 50/100) każda, płatnych miesięcznie, poczynając od października 2023 roku, do 10 – ego dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek raty, jednocześnie zastrzegając, że w przypadku nieuiszczenia w terminie i w całości którejkolwiek z rat, cała pozostała do spłaty należność stanie się natychmiast wymagalna;

5. nie obciąża pozwanej W. W. obowiązkiem zwrotu powodowi (...) Bank Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. kosztów postępowania.”;

oddala apelację w pozostałej części.

Sygn. akt I Ca 133/23

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Wieluniu w sprawie z powództwa (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. przeciwko W. W.

i M. B. o zapłatę, zasądził od pozwanej W. W. na rzecz powoda kwoty 15 998,64 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 26 kwietnia

2022 roku do dnia zapłaty i 4 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty (pkt 1a i b) oraz umorzył postępowanie w stosunku do pozwanego M. B. wobec cofnięcia pozwu (pkt 2).

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana W. W., która zakwestionowała wyrok w całości ze względu na możliwość zawarcia ugody co do spłaty zadłużenia w wysokości 12000 zł w miesięcznych ratach po 1000 zł, jednocześnie dobrowolnie podejmując zadeklarowanie spłaty wpłacając 1000 zł dnia 16.01.2023 r., 1000 zł dnia 08.02.2023 r. i 1000 zł dnia 06.03.2023 r.. Pozwana wskazała, że powód nie odniósł się do pisma zawierającego propozycję ugodowe, a także przyjmuje nie kwestionując dokonywane spłaty, co można uznać za przyjęcie warunków spłaty. W tej sytuacji pozwana jako dłużnik solidarny kwestionuje wyrok nakazujący zapłatę kwoty znacznie wyższej niż faktyczne zadłużenie oraz fakt, że powód najprawdopodobniej uczestniczy jednocześnie jako wierzyciel w postępowaniu upadłościowym jej męża M. B., prowadzonym przed pod sygnatura XIV GUp 218/22. Podniosła, że syndyk ściąga na poczet zadłużenia

25 % emerytury męża. Dla pozwanej ponadto krzywdzące jest zasądzenie dużych kosztów obsługi prawnej powoda w prostej sprawie i w sytuacji możliwości zawarcia ugody. Pozwana ma poczucie krzywdy i niesprawiedliwości wywołanej treścią zaskarżonego wyroku, wnosząc o przeprowadzenie postępowania ugodowego a następnie umorzenie sprawy. Wskazała również, że spłacił już 7000 zł, zatem perspektywa rozliczenia się z powodowym bankiem jest rychła i pewna, a wartość sporu zdecydowanie się zmniejszyła. Dla pozwanej brnięcie w proces jest irracjonalne i krzywdzące finansowo. Wniosła zatem o uznanie, że strony sporu wiąże ugoda opisana w piśmie z grudnia 2022 roku i umorzenie sprawy.

W piśmie procesowym z dnia 2 sierpnia 2023 roku powód, w związku z dokonanymi dobrowolnymi wpłatami pozwanej na rachunek kredytowy po dniu wytoczenia powództwa, cofnął pozew częściowo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w tym zakresie, ograniczając powództwo i wnosząc o zasądzenie kwoty 8999 zł wraz z dalszymi odsetkami za opóźnienie, o których mowa w art. 481 § 2 k.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja co do zasady jest częściowo uzasadniona.

Na wstępie należy wskazać, że przedmiotowa sprawa dotyczyła roszczenia z umowy o wartości przedmiotu sporu nie przekraczającego dwadzieścia tysięcy złotych, co uzasadnia stwierdzenie, iż w sprawie znajdują zastosowanie przepisy o postępowaniu uproszczonym (art. 505¹ ust. 1 k.p.c.), co jednocześnie powoduje, że uzasadnienie Sądu Odwoławczego

ma formę wynikającą z treści art. 505¹³ § 2 k.p.c.

W sprawie cofnięto pozew w całości względem M. B. oraz częściowo w stosunku do W. W., wraz ze zrzeczeniem się roszczenia, ograniczając powództwo i wnosząc o zasądzenie kwoty 8999 zł wraz z dalszymi odsetkami za opóźnienie, o których mowa w art. 481 § 2 k.c.

W tych warunkach Sąd Okręgowy, z uwagi na powyższe, umorzył postępowanie

w stosunku do pozwanego M. B. oraz w stosunku do pozwanej w zakresie kwoty 6999,64 zł (15998,64 zł – 8999 zł ostatecznie dochodzonej pozwem), w tym zakresie na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 i 4 k.p.c.

Mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że aktualna trudna sytuacja finansowa, na którą skarżąca się powołuje, jest w ocenie tut. sądu wystarczająca aby zastosować w sprawie przepis art. 320 k.p.c.

Trzeba bowiem podkreślić, że rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty jest instytucją o charakterze wyjątkowym, wobec czego należy ją stosować w sytuacjach zasługujących na szczególne uwzględnienie. Ochrona, jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 k.p.c., nie może bowiem być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym i wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces (zob. wyrok SA w Łodzi z dnia z dnia 4 września 2014 roku, sygn. akt I ACa 290/14, Lex nr 1506254). Podstawą zastosowania tego przepisu jest wyłącznie uznanie sądu, że zachodzą szczególnie uzasadnione przesłanki, na przykład, że ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądzzonego świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody

(M. Jędrzejewska (w:) "Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz.", t. 2, red. T. Ereciński, s. 24 i n.). Innymi słowy, z jednej strony sąd musi mieć na względzie sytuację dłużnika, który nie jest w stanie jednorazowo uczynić zadość spełnieniu zasądzzonego świadczenia, natomiast spłata ratalna lub w późniejszym terminie będzie dla niego realnie dogodniejsza. Rozkładając świadczenie na raty, brać trzeba pod rozwagę usprawiedliwiony interes wierzyciela, który przy rozłożeniu świadczenia na raty powoduje, iż jego zaspokojenie zostanie rozłożone w czasie.

Zwrócić należy uwagę, że skarżąca wskazywała, że nie uchyła się od zapłacenia należności, jednak z uwagi na to, że ją nie stać na zapłacenie całej kwoty, wnosi o rozłożenie świadczenia na miesięczne raty. Ponadto pozwany potwierdził, że pozwana reguluje należności i dlatego cofnął częściowo względem niej pozew.

W takich okolicznościach zdaniem tut. sądu zasadnym było rozłożenie kwoty 10455,17 zł, w tym 1456,17 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi od dnia 26 kwietnia 2022 roku do dnia 30 sierpnia 2023 roku, na 10 rat miesięcznych, ustalając ich płatność do 10 – ego dnia każdego miesiąca poczynając od października 2023 roku.

Sąd Okręgowy ustalił także, iż pierwsza rata będzie płatna w wysokości 1045,67 zł i dziewięć następnych rat w wysokości po 1045,50 zł każda z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek raty, przyjmując że w przypadku nieuiszczenia w terminie i w całości którejkolwiek z rat, cała pozostała do spłaty należność stanie się natychmiast wymagalna.

Taki sposób płatności długu spowoduje, iż pozwana będzie w stanie gromadzić odpowiednią kwotę (sama deklarował spłatę w wysokości 1000 zł każdej raty, którą to uiszczała na rzecz pozwanego) i regularnie spłacać zadłużenie, a wierzyciel ostatecznie doczeka się spłaty zobowiązania, mając pewność, że w przypadku uchybienia przez dłużnika ustalonym warunkom, cała jego wierzytelność stanie się natychmiast wymagalna.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

Ustanowiona w art. 102 k.p.c. zasada słuszności, jako stanowiąca odstępstwo od zasady odpowiedzialności za wynik procesu, jest rozwiązaniem szczególnym, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Wymieniony przepis, choć nie konkretyzuje pojęcia przypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację sądowi orzekającemu, winien być zastosowany wówczas,

gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami słuszności. Tego rodzaju przypadek na etapie przedmiotowego postępowania właśnie zaistniał.

Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika zasada, iż kwalifikacja „wypadków szczególnie uzasadnionych” należy do sądu, który mając na względzie okoliczności konkretnej sprawy, powinien przede wszystkim kierować się poczuciem sprawiedliwości i uwzględniać zarówno fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony, oceniane z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (por. postanowienie SN z 2011-01-05, sygn. akt III CZ 67/10, postanowienie SN z 2010-03-17, sygn. akt II CZ 105/09).

W tych warunkach, dokonując oceny żądania poddanego pod osąd, wskazać trzeba, że okoliczności sprawy uzasadniały zastosowanie wobec pozwanej art. 102 k.p.c.

Za powyższym przemawia trudna sytuacją materialna i rodzinna pozwanej, a także liczne zobowiązania finansowe.

Ponadto zadaniem tut. sądu obciążenie pozwanej kosztami poniesionymi przez powoda, byłoby nie do pogodzenia z zasadami słuszności (por. postanowienie SN z 16 lutego 2011 r., sygn. akt II CZ 203/10, LexPolonica nr 3878417) i prowadziłyby do nadmiernej represji finansowej po jej stronie.

Z tych wszystkich względów należało na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. dokonać zmiany zaskarżonego wyroku w sposób opisany tak jak w punkcie od I.1. do I.5. sentencji.

Dalej idącą apelację pozwanej, jako bezzasadną z mocy art. 385 k.p.c. Sąd Odwoławczy oddalił, (pkt II sentencji).